וממשיכה הברייתא, **מְעוּבֶּרֶת חֲבֵירוֹ וּמֵינֶקֶת חֲבֵירוֹ, לֹא שׁוֹתוֹת** וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתוּבָּה, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר, שֶׁהָיָה רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר לֹא יִשָּׂא אָדָם מְעוּבֶּרֶת חֲבֵירוֹ וּמֵינֶקֶת חֲבֵירוֹ שאסרו חכמים לישא אותן עד שימלאו שנתיים לילדתן, וְאִם נָשָׂא יוֹצִיא בגט וְלֹא יַחְזִיר עוֹלָמִית, וכיון שאסורות עליו ואינן ראויות לאישות, אינן שותות, כמבואר במשנה לעיל. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, יוֹצִיא וּכְשֶׁיַּגְיַע וְמַנּוֹ לְכָנּוֹס – לאחר השנתיים שגזרו חכמים שלא ישאנה, או יְכָנּוֹס, ואם כן נחשבת ראויה לאישות, ומשקים אותה, כמבואר במשנה.

וְהָרוֹבֶא – הבחור שֶׁנָּשָׂא עֲקָרָה וּזְקִינָה וְאֵין לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים מֵעֲקָרָא – מלפני כן, לֹא שׁוֹתָה וְלֹא נוֹטֶלֶת כְּתוּבָּה, כיון שאסורות עליו כיון שחייב בפריה ורביה. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר, אין אלו נחשבות אסורות עליו, כיון שֶׁיָּכוֹל הוּא לִישָּׂא אַחֶרֶת וְלִפְרוֹת וְלִרְבּוֹת הֵימֶנָּה. אֲבָל הַמְקַנֵּא לַאֲרוּסְתּוֹ וּלְשׁוֹמֶרֶת יָבָם שֶׁלּוֹ וּמְשֻׁכְּנָתָה נִסְתָּרָה – שלא נסתרה אלא לאחר הנישואין, אז דינה אוֹ שׁוֹתָה אוֹ לֹא נוֹטֶלֶת כְּתוּבָּה. מְעוּבֶּרֶת וּמֵינֶקֶת עַצְמוֹ – שהיתה אשתו מעוברת או מניקה וקינא לה, אוֹ שׁוֹתָה אף על פי שיתכן שתמות וימות ולדה עמה, אוֹ לֹא נוֹטֶלֶת כְּתוּבָּתָהּ. הָרוֹבֶא – הבחור שֶׁנָּשָׂא עֲקָרָה וּזְקִינָה וְיֵשׁ לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים, שכבר קיים פריה ורביה, אוֹ שׁוֹתָה אוֹ לֹא נוֹטֶלֶת כְּתוּבָּה. אִשָּׁה מַמְזֵר לְמַמְזֵר, וְאִשָּׁה נָתִין לְנָתִין, וְאִשָּׁה גֵּר וְעֶבֶד מְשׁוּחְרָר, שכן אלו נשואות בהיתר גמור, וַאֲיַילוֹנִית – נשא איילונית, ויש לו אשה ובנים, כל אלו דינן אוֹ שׁוֹתָה אוֹ לֹא נוֹטֶלֶת כְּתוּבָּה. עד כאן דברי הברייתא. ומדייקת הגמרא, קָתָנֵי מֵיהָא – על כל פנים כתוב בברייתא, שַׁאַיילוֹנִית שותה, תִּיובְתֵּיהּ דְּרַב נַחְמָן – וקשה על רב נחמן שאמר שאיילונית לדברי הכל אינה שותה.

מתרצת הגמרא, אָמַר לָךְ רַב נַחְמָן, תַּנָּאֵי הִיא – זו מחלוקת תנאים האם איילונית שותה או לא, והברייתא שהובאה אמנם סוברת שאיילונית שותה, וַאֲנָא דְּאָמְרִי כִּי הַאי תַּנָּא – ואני סובר כהתנא דלהלן שאף לרבי אליעזר איילונית אינה שותה, דְּתַנְיָא, רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר, אֲיַילוֹנִית לֹא שׁוֹתָה וְלֹא נוֹטֶלֶת כְּתוּבָּה, שֶׁנֶּאֱמַר בתורה על האשה ששתתה מי סוטה "ואם לא נטמאה האשה וטהורה היא וְנִקְּתָה וְנִזְרְעָה זָרַע", ודורשים, דוקא מִי שֶׁדַּרְכָּהּ לְהַזְרִיעַ – שראויה להריון, היא שותה ממי הסוטה, יָצְאָתָה זוֹ – האיילונית שֶׁאֵין דַּרְכָּהּ לְהַזְרִיעַ, וכדלעיל בדרשת רב נחמן בשם רבה בר אבוה.

שואלת הגמרא, וְרַבָּנַן שסוברים שאיילונית שותה, הַאי "וְנִקְּתָה וְנִזְרְעָה זָרַע" שרבי שמעון בן אלעזר למד ממנו שאיילונית אינה שותה, מַאי עָבְדֵי לֵיהּ – מה ילמדו רבנן מן הפסוק ההוא.

מתרצת הגמרא, מִיבָּעֵי לְהוּ – רבנן צריכים את הפסוק, לְכִדְתַנְיָא, נאמר על האשה ששתתה מי סוטה "ואם לא נטמאה האשה וטהורה היא וְנִקְּתָה וְנִזְרְעָה [זָרַע]", משמע שהתורה מבטיחה שיהיה לה זרע, שֶׁאִם הָיְתָה עֲקָרָה לפני כן, נִפְקֶדֶת כעת, דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. אָמַר לוֹ רַבִּי יִשְׁמָעֵאל לרבי עקיבא, אִם כֵּן יִפָּתְרוּ כָּל הָעֲקָרוֹת לבעליהן, וְיִפָּקְדוּ בהבטחת התורה, וְזוֹ – אשה צנועה עקרה, שאינה רוצה להסתר, הוֹאִיל וְלֹא נִסְתְּרָה הִפְסִידָה. אלא, סובר רבי ישמעאל, אִם כֵּן מַה תַּלְמוּד לוֹמַר "וְנִקְּתָה וְנִזְרְעָה זָרַע", לא לומר שאם היתה עקרה גמורה תפקד, אלא לומר שֶׁאִם הָיְתָה יוֹלֶדֶת עד היום בְּצַעַר, יוֹלֶדֶת מכעת בְּרֶיוַח, ואם היתה יולדת עד היום נְקֵבוֹת, יוֹלֶדֶת מכעת זְכָרִים, וכן אם היתה יולדת עד היום יְלָדִים קְצָרִים, יוֹלֶדֶת מכעת יְלָדִים אֲרוּכִים, או אם היתה יולדת יְלָדִים שְׁחוֹרִים, יוֹלֶדֶת מכעת יְלָדִים לְבָנִים.

שנינו בברייתא לעיל, אִשָּׁה מַמְזֵר לְמַמְזֵר או שותה או לא נוטלת כתובתה.

שואלת הגמרא, פְּשִׁיטָא ששותה, שהרי הם נשואים בהיתר, ונחשבת אשתו לכל דבר. מתרצת הגמרא, מַהוּ דְּתֵימָא – הייתי אומר שלא נשקה אותה, שמא טהורה היא ועל ידי ההשקיה נתיר אותה לבעלה, וְאַפּוּשֵׁי פְּסוּלִין לֹא לִיפּוּשׁ – לא נרבה פסולים בישראל, שהרי כל ולד מהם הוא ממזר, ועדיף יותר שתשאר בספק סוטה ותאסר לבעלה, קָא מַשְׁמַע לָן שכיון שמותרת עליו ונקראת אשתו, משקים אותה ככל אשה.

עוד למדנו בברייתא לעיל, שאִשָּׁה גֵּר וְעֶבֶד מְשׁוּחְרָר וְאַיילוֹנִית או שותות או לא נוטלות כתובה: שואלת הגמרא, פְּשִׁיטָא שאשת גר ואשת עבד משוחרר שותות, שהרי הם נשואים בהיתר, ונחשבות אשתו לכל דבר. מתרצת הגמרא, מַהוּ דְּתֵימָא – הייתי אומר שלא נשקה אותן, כי כתוב בתחילת פרשת סוטה "דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", ונדייק דוקא "בני ישראל" ממש, וְלֹא גֵּרִים ועבדים משוחררים, שהם אינם משקים את נשותיהן, קָא מַשְׁמַע לָן שנשותיהם שותות.

שואלת הגמרא, וְאֵימָא הָכִי נַמִּי – אולי באמת אין נשותיהן שותות, שהרי כתוב "דבר אל בני ישראל" דוקא, כמו שדרשנו לעיל.

מתרצת הגמרא, כתוב בפסוק "דבר אל בני ישראל וְאָמַרְתָּ", ותוספת "ואמרת" רַבִּיָּא הוּא – לרבות גם נשות גרים ועבדים משוחררים, ששותות.

שנינו במשנה, אִשָּׁה כֹּהֵן שׁוֹתָה כו' (ומותרת לבעלה).

שואלת הגמרא, (אִשָּׁה כֹּהֵן שׁוֹתָה) פְּשִׁיטָא ששותה, מדוע יהיה שינוי בינה לבין אשת ישראל.

מתרצת הגמרא, מַהוּ דְּתֵימָא – הייתי אומר שפרשת סוטה אמורה רק לגבי ישראל, כיון שכתוב בפרשת סוטה "וְהִוא לֹא נִתְפָּשָׂה", פירוש שלא נאנסה, והדגישה התורה בתיבת "היא" שדוקא זאת שאֻנְסָה רק כשלא נאנסה, הָא נִתְפְּשָׂה באונס מוּתֶּרֶת, עליה אמרה התורה שאם קינא לה בעלה, ויש ספק אם נטמאה הרי היא שותה, אבל וְזוֹ – אשת כהן הוֹאִיל וְנִתְפְּשָׂה, אֻנְסָה, שגם אם נאנסה היא אסורה, שהרי אשת כהן שנאנסה אסורה לבעלה, אֵימָא לֹא תִּשְׁתֶּה, ותהיה אסורה על בעלה, קָא מַשְׁמַע לָן ששותה.

שנינו במשנה ששאת כהן שותה וּמוּתֶּרֶת לְבַעְלָהּ.

שואלת הגמרא, פְּשִׁיטָא שמותרת לבעלה, שהרי שתתה ובדקוה המים שטהורה היא.

מתרצת הגמרא, אָמַר רַב הוּנָא, החידוש שמותרת לבעלה הוא בְּמִתְנַוְּונָה – שלא מתה מחמת המים, אבל מתנוונת, פירוש מכחישה והולכת, שלא תאמר שאסורה לבעלה שהרי בדקוה המים.

שואלת הגמרא, אם היא מִתְנַוְּונָה, היא באמת אסורה לבעלה, דְּהָא בְּדִקּוּהָ מַיָּא – שהרי בדקוה המים והוכיחו שטמאה היא, אלא שתלה לה זכות שלא מתה מיד.

מתרצת הגמרא, מה שמותרת כאן במתנוונת, משום שמדובר שלא מתנוונת במעיים ובירכים מעין סוטה הטמאה, אלא בְּמִתְנַוְּונָה דְּרַךְ אֲבָרִים – ראשה ושאר אבריה כבדים עליה, ובכל אופן יש חידוש מה שמותרת לכהן, מכיון שמַהוּ דְּתֵימָא – הייתי אומר, הָא זַנּוּיֵי זַנְאי – שהיא ודאי זינתה, ולכן מתנוונת, וְהָא דְּלֹא בְּדִקּוּהָ מַיָּא כְּיִ אוֹרְחַיְהוּ – ומה שלא מתנוונת דרך בדיקת המים, דהיינו במעיה ובירכיה, אלא רק בשאר אבריה, הוא מִשּׁוּם דְּבָאנֶס זַנְאי – כיון שלא זינתה ברצון, רק באונס, וּלְנַבֵּי כֹּהֵן על כל פנים אֲסִירָא, שהרי אשת כהן שנאנסה אסורה לבעלה, קָא מַשְׁמַע לָן, שמה שמתנוונת דרך איברים אינו משום שזינתה באונס, אלא הוא חולי אחר, ומותרת.

שנינו במשנה, אִשָּׁה סָרִים שׁוֹתָה.

שואלת הגמרא, פְּשִׁיטָא שאשתו שותה, שהרי נישואין גמורים יש להם.

מתרצת הגמרא, מַהוּ דְּתֵימָא – הייתי אומר כיון שהתורה כתבה שהכהן משביע את האשה "ויתן איש בך את שכבתו מִבַּלְעָדֵי אִישֵׁךְ", הרי שאֲמַר רַחֲמָנָא דוקא שגם בעלה הוא בר שכבת זרע, וְהָאי – הסריס, לָאו בַּר הָכִי הוּא – שאינו בר זריעה, קָא מַשְׁמַע לָן שגם אשת סריס שותה.

שנינו במשנה, עַל יְדֵי כָּל עֲרָיוֹת מְקַנְּין – שהבעל מקנא לאשתו גם אם נסתרה עם אחד מקרוביה, כגון אביה ואחיה, או שאר עריות שבתורה.

שואלת הגמרא, פְּשִׁיטָא שנחשבת סתירה, ומה בכך שהם קרוביה או שאר עריות.

מתרצת הגמרא, **מַהוּ דְּתֵימָא** – הייתי אומר, כיון שכתוב בפרשת סוטה **"נִטְמָאָה" "נִטְמָאָה" שְׁנֵי פְּעָמִים**, ודורשים את שני הפסוקים, **אֶחָד** שאסורה **לַבַּעַל, וְאֶחָד** שאסורה **לַבּוֹעֵל**, והייתי סובר שהתורה אומרת לקיים דין סוטה רק **הֵיכָא דְּקָא מִיתַּסְרָא בְּהָא זְנוּת** – במקום שנאסרת רק מחמת זנות זו על הבועל, **אֲבָל הָא** – זו שקינא לה בעלה שנסתרה עם אחד העריות, **הוֹאִיל וַאֲסִירָה וְקַיְימָא** – כבר אסורה על הבועל לפני הזנות הזו, **אֵימָא לֹא** – הייתי אומר שלא שותה, **קָא מַשְׁמַע לַן** שכל מה שבא הפסוק הוא רק כדי לאסור אותה על ידי זנות זו כשלא היתה אסורה לפני כן, אך גם כשאסורה לפני כן בגון בקרובים ועריות, יש בה דין סוטה להשקותה וכו'.

שנינו במשנה, על ידי כל העריות מקנין חוץ מִן הַקָּטָן [וכו'] וממי שאינו איש]. מבארת הגמרא, מה שמיעטנו קטן מקינוי, שאין הבעל מקנא לאשתו אם נסתרה עם קטן, למדנו מהפסוק "ושכב **אִישׁ** אותה" **אֲמַר רַחֲמָנָא**, ומדייקים, דוקא "איש" **וְלֹא קָטָן**.

שואלת הגמרא, מה ששנינו במשנה **וְשֶׁאֵינוֹ אִישׁ** – שאין הבעל מקנא לאשתו אם נסתרה עם מי שאינו איש, **לְמַעוּטֵי מַאי** – מי הוא זה שאינו איש. מנסה הגמרא לתרץ, **אִילֵימָא לְמַעוּטֵי שָׁחוּף** – אם נאמר שבא למעט אדם שבשרו נשחף וכלה ויבש ואין לו כח, וזהו מה שכתוב בקללות שבתורה "את השחפת". דוחה הגמרא, **וְהָאֲמַר שְׁמוּאֵל שָׁחוּף** כן **מְקַנְּנִין עַל יָדוֹ, וּפוֹסֵל בִּתְרוּמָה** שאם היה השחוף מהפסולים בקהל, ובא על בת כהן פוסל אותה מלאכול בתרומה, ויבואר להלן. על כל פנים רואים במפורש שהבעל מקנא לאשתו כשנסתרה עם שחוף, ואי אפשר לפרש שזו כוונת המשנה 'שאינו איש'.

ומבררת הגמרא את עצם דברי שמואל, לפני שתמשיך לברר מה כוונת המשנה 'שאינו איש'. מה שאמר שמואל ששחוף **מְקַנְּנִין עַל יָדוֹ**, שואלת הגמרא **פְּשִׁיטָא**, למה שלא יקנא הבעל. ומתרצת הגמרא, **מַהוּ דְּתֵימָא** – הייתי אומר כיון שהפסוק אומר בפרשת סוטה **"וְשָׁכַב אִישׁ אֹתָהּ שִׁכְבַת זֶרַע" אֲמַר רַחֲמָנָא, וְהָא לָאו בַּר** **הָכֵי הוּא** – והרי שחוף אינו ראוי להזריע, אם כן לא יקנא הבעל על ידו, **קָא מַשְׁמַע לַן** שמקנין על ידו, והלימוד של "שכבת זרע" בא ללמד דבר אחר שיבואר להלן.

עוד מבררת הגמרא, מה שאמר שמואל על שחוף **וּפוֹסֵל בִּתְרוּמָה**, שואלת הגמרא והרי זה **פְּשִׁיטָא**, שהרי בת כהן שבא עליה אחד מן הפסולים, כגון גוי או עבד או חלל או נתין או ממזר, נפסלה מלאכול יותר בתרומה, ומה החידוש אם הפסול הוא שחוף.

מתרצת הגמרא, **מַהוּ דְּתֵימָא** – הייתי אומר כיון שכתוב בדיני כהן **"וְלֹא יְחַלֵּל זַרְעוֹ" אֲמַר רַחֲמָנָא**, והיתה התורה יכולה לכתוב "לא יחל", ומהכפילות "לא יחלל" דורשים שני חילולים, אחד שמחלל את האשה ואחד שמחלל את זרעה, אם כן דוקא **דְּאִית לֵיהּ זֶרַע לְיִחֲלֵל** – מי שיכול שיכול להביא זרע מחלל אשה מכהונה בביאתו, **דְּלֵית לֵיהּ זֶרַע לֹא לְיִחַלֵּל** – אבל מי שאינו יכול להביא זרע, כגון השחוף, לא יחלל אשה מכהונה בביאתו, **קָא מַשְׁמַע לַן** שפוסל אותה מכהונה.

חוזרת הגמרא לברר מה כוונת המשנה שמי 'שאינו איש' אין מקנין על ידו, **וְאֶלָּא** 'שאינו איש' **לְמַעוּטֵי כּוֹבְכִים**, שאם האשה נסתרה עם גוי, אין בעלה מקנא לה, שואלת הגמרא, **וְהָאֲמַר רַב הַמְנוּנָא עוֹבֵד כּוֹכָבִים** כן **מְקַנְּנִין עַל יָדוֹ, וּפוֹסֵל בִּתְרוּמָה** וכדלעיל. על כל פנים רואים במפורש שהבעל מקנא לאשתו כשנסתרה עם גוי, ואי אפשר לפרש שזו כוונת המשנה 'שאינו איש'.

ושוב מבררת הגמרא את עצם דברי רב המנונא, לפני שתמשיך לברר מה כוונת המשנה 'שאינו איש'. מה שאמר רב המנונא שגוי **מְקַנְּנִין עַל יָדוֹ**, שואלת הגמרא **פְּשִׁיטָא**, למה שלא יקנא הבעל. ומתרצת הגמרא, **מַהוּ דְּתֵימָא** – הייתי אומר כיון שאומרת התורה בפרשת סוטה **"נִטְמָאָה" "נִטְמָאָה" שְׁתֵּי פְּעָמִים** כדלעיל, ולמדנו שבא לרבות **אֶחָד** שאסורה **לַבַּעַל וְאֶחָד** שאסורה **לַבּוֹעֵל**, והייתי סובר שהתורה אומרת לקיים דין סוטה רק **הֵיכָא דְּקָא מִיתַּסְרָא בְּהָא זְנוּת** – במקום שנאסרת רק מחמת זנות זו על הבועל, **אֲבָל הָא** – זו שקינא לה בעלה שנסתרה עם אחד העריות, **הוֹאִיל וַאֲסִירָה וְקַיְימָא** – כבר אסורה על הבועל לפני הזנות הזו, **אֵימָא לֹא** – הייתי אומר שלא שותה, **קָא מַשְׁמַע לַן** שמקנין על ידו.

עוד מבררת הגמרא, מה שאמר רב המנונא על גוי **וּפוֹסֵל בִּתְרוּמָה**, שואלת הגמרא והרי זה **פְּשִׁיטָא**, שבת כהן שבא עליה גוי נפסלה מלאכול בתרומה, כמו כל הפסולים, ובדלעיל.

מתרצת הגמרא, **מַהוּ דְּתֵימָא** – הייתי אומר **"בַּת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר** היא בתרומת הקדשים לא תאכל", **אֲמַר רַחֲמָנָא** – נאמר בתורה בדיני כהונה, ומפסוק זה דורשים שאם נבעלה האשה למי שהוא 'זר' אצלה בנישואין, דהיינו הפסולים בחיתון, פוסלים אותה בתרומה, כמו שכתוב בהמשך הפסוק, 'היא בתרומת הקדשים לא תאכל', והייתי חושב שמלשון התורה "תהיה" נדייק **דְּבַר הֲוָיָה** – שרק מי שתופסים בו קידושין, יהודי, אלא שהוא פסול, כגון ממזר או נתין או חלל, **אִין** – כן פוסל אותה בביאתו מלאכול בתרומה, אבל **דְּלָאו בַּר הֲוָיָה** – שאינו בתורת הויה כלל, שאין תופסים בו קידושין, כגון גוי ועבד, **לֹא** פוסל אותה בביאתו, **קָא מַשְׁמַע לַן** רב המנונא, **דְּפָסֵיל** גוי את האשה בביאתו, **מַדְּרַבִּי יוֹחָנָן, דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מְשׁוּם רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, מִנַּיִן לְעוֹבֵד כּוֹכָבִים וְעֶבֶד שֶׁבָּאוּ עַל הַכֹּהֶנֶת וְעַל הַלְוִיָּה וְעַל בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁפְּסָלוּהָ** מן הכהונה כדלעיל, **שֶׁנֶּאֱמַר "וּבַת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה** וזרע אין לה ושבה אל בית אביה כנעוריה, מלחם אביה תאכל", הרי שבת כהן שאין לה זרע ונתאלמנה או נתגרשה, חוזרת לבית אביה לאכול בתרומה, ומדייקים, דוקא כשהיתה נשואה **לְמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אַלְמָנוּת וְגֵירוּשִׁין בָּהּ**, כל יהודי, שיש לו דיני אלמנות וגירושין כיון שקידושיו תפסו, **יָצְאוּ עוֹבֵד כּוֹכָבִים וְעֶבֶד שֶׁאֵין לוֹ דיני אַלְמָנוּת וְגֵירוּשִׁין בָּהּ**, שהרי אין קידושין תופסים בו, פוסלים את האשה בביאתם מן הכהונה.

חוזרת הגמרא לברר מה כוונת המשנה שמי 'שאינו איש' אין מקנין על ידו, ושואלת **וְאֶלָּא** 'שאינו איש' **לְמַעוּטֵי מַאי**. ומתרצת הגמרא, **אֲמַר רַב פָּפָּא**, 'שאינו איש **לְמַעוּטֵי בְּהֵמָה**, שאם נסתרה האשה עם בהמה אין בעלה מקנא לה, **דְּאֵין זְנוּת בַּבְּהֵמָה** – שאין האשה נחשבת זונה בביאת בהמה, ואינה נאסרת על בעלה.

מבררת הגמרא באותו ענין, **אֲמַר לֵיהּ רָבָא מְפַרְזַקְיָא** [– שם מקום,] **לְרַב אַשֲׁי, מָנָא הָא מִילְתָא דְּאָמוֹר רַבָּנָן** – מהיכן למדו רבנן את הדין **שֶׁאֵין זְנוּת בִּבְהֵמָה**.

מהא **דִּכְתִיב** בדיני הבאת קרבנות לבית המקדש **"לֹא תָבִיא אֶתְנַן זוֹנָה וּמְחִיר כֶּלֶב** בית ה' אלהיך **וְגוֹ'** כי תועבת ה' גם שניהם", **וְתַנְיָא** דייקו מלשון הפסוק שרק "אתנן זונה ומחיר כלב" אסורים, אבל **אֶתְנַן כֶּלֶב** – אדם אמר לזונה קחי טלה והבעלי לכלבי, **וּמְחִיר זוֹנָה** – שהיתה לו שפחה זונה, והחליף אותה בטלה, **מוּתָּרִין, שֶׁנֶּאֱמַר** בסוף הפסוק **"גַּם שְׁנֵיהֶם"**, ומדייקים, **שְׁנַיִם** אסורים, **וְלֹא אַרְבָּעָה.** ואם כן ממה שהתירו אתנן כלב, רואים שביאת כלב אינה נחשבת זנות, כי אם היתה נחשבת זנות היה אסור האתנן שניתן בעבורה.

חוזרת הגמרא לברר את תחילת דבריה, ושואלת, **וְאֶלָּא** לפי דברי שמואל דלעיל, שאשה שנסתרה עם שחוף בעלה מקנא לה, וביארה הגמרא שלא תלמד מ"ושכב איש אותה שכבת זרע" שצריך דוקא מי שהוא מזריע, אם כן מה שאמר הפסוק **"שִׁכְבַת זֶרַע" לָמָּה לִי** – מה בא למעט. מתרצת הגמרא, **מִיבָּעֵי לֵיהּ לְכִדְרַתְנָיָא**, כתוב בפסוק דלעיל "ושכב איש אותה שכבת **שִׁכְבַת זֶרַע", פָּרַט לְדָבָר אַחֵר**, שיש קינוי של הבעל שהתרה בה שלא תסתר עם פלוני, אך לא לביאה ממש בהוצאת זרע, אלא לדבר אחר, והוא לא נחשב קינוי. שואלת הגמרא, **מַאי דָּבָר אַחֵר**, שאמרת עליו שאינו נקרא קינוי. מתרצת הגמרא, **אֲמַר רַב שֵׁשֶׁת, פָּרַט לְשֶׁקִּנְּאָה לָהּ שֶׁלֹּא בִּרְשׁוּת** – שלא קינא לה בעלה שלא תסתר עם פלוני לביאה רגילה, אלא שהתורה אומרת לקיים דין סוטה רק **הֵיכָא דְּקָא מִיתַּסְרָא בְּהָא זְנוּת** – במקום שנאסרת רק מחמת זנות זו על הבועל, **אֲבָל הָא** – שקינא לה בעלה שנסתרה עם גוי, **הוֹאִיל וַאֲסִירָה לַבַּעַל, וְאֶחָד** שאסורה **לַבּוֹעֵל**, והייתי סובר שהתורה אומרת לקיים דין סוטה רק **הֵיכָא דְּקָא מִיתַּסְרָא בְּהָא זְנוּת** – במקום שנאסרת רק מחמת זנות זו על הבועל, **אֲבָל הָא** – זו שקינא לה בעלה שנסתרה עם אחד העריות, **הוֹאִיל וַאֲסִירָה לַבַּעַל, וְאֶחָד** שאסורה **לַבּוֹעֵל**, והייתי סובר שהתורה אומרת לקיים דין סוטה רק **הֵיכָא דְּקָא מִיתַּסְרָא בְּהָא זְנוּת** – במקום שנאסרת רק מחמת זנות זו על הבועל, **אֲבָל הָא** – זו שקינא לה בעלה שנסתרה עם גוי, **הוֹאִיל וַאֲסִירָה וְקַיְימָא** – כבר אסורה על הבועל לפני הזנות הזו, **אֵימָא לֹא** – הייתי אומר שלא שותה, **קָא מַשְׁמַע לַן** שמקנין על ידו.

עוד מבררת הגמרא, מה שאמר רב המנונא על גוי **וּפוֹסֵל בִּתְרוּמָה**, שואלת הגמרא והרי זה **פְּשִׁיטָא**, שבת כהן שבא עליה גוי נפסלה מלאכול בתרומה, כמו כל הפסולים, ובדלעיל.

מתרצת הגמרא, **מַהוּ דְּתֵימָא** – הייתי אומר **"בַּת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר** היא בתרומת הקדשים לא תאכל", **אֲמַר רַחֲמָנָא** – נאמר בתורה בדיני כהונה, ומפסוק זה דורשים שאם נבעלה האשה למי שהוא 'זר' אצלה בנישואין, דהיינו הפסולים בחיתון, פוסלים אותה בתרומה, כמו שכתוב בהמשך הפסוק, 'היא בתרומת הקדשים לא תאכל', והייתי חושב שמלשון התורה "תהיה" נדייק **דְּבַר הֲוָיָה** – שרק מי שתופסים בו קידושין, יהודי, אלא שהוא פסול, כגון ממזר או נתין או חלל, **אִין** – כן פוסל אותה בביאתו מלאכול בתרומה, אבל **דְּלָאו בַּר הֲוָיָה** – שאינו בתורת הויה כלל, שאין תופסים בו קידושין, כגון גוי ועבד, **לֹא** פוסל אותה בביאתו, **קָא מַשְׁמַע לַן** רב המנונא, **דְּפָסֵיל** גוי את האשה בביאתו, **מַדְּרַבִּי יוֹחָנָן, דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מְשׁוּם רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, מִנַּיִן לְעוֹבֵד כּוֹכָבִים וְעֶבֶד שֶׁבָּאוּ עַל הַכֹּהֶנֶת וְעַל הַלְוִיָּה וְעַל בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁפְּסָלוּהָ** מן הכהונה כדלעיל, **שֶׁנֶּאֱמַר "וּבַת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה** וזרע אין לה ושבה אל בית אביה כנעוריה, מלחם אביה תאכל", הרי שבת כהן שאין לה זרע ונתאלמנה או נתגרשה, חוזרת לבית אביה לאכול בתרומה, ומדייקים, דוקא כשהיתה נשואה **לְמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אַלְמָנוּת וְגֵירוּשִׁין בָּהּ**, כל יהודי, שיש לו דיני אלמנות וגירושין כיון שקידושיו תפסו, **יָצְאוּ עוֹבֵד כּוֹכָבִים וְעֶבֶד שֶׁאֵין לוֹ דיני אַלְמָנוּת וְגֵירוּשִׁין בָּהּ**, שהרי אין קידושין תופסים בו, פוסלים את האשה בביאתם מן הכהונה.

חוזרת הגמרא לברר מה כוונת המשנה שמי 'שאינו איש' אין מקנין על ידו, ושואלת **וְאֶלָּא** 'שאינו איש' **לְמַעוּטֵי מַאי**. ומתרצת הגמרא, **אֲמַר רַב פָּפָּא**, 'שאינו איש **לְמַעוּטֵי בְּהֵמָה**, שאם נסתרה האשה עם בהמה אין בעלה מקנא לה, **דְּאֵין זְנוּת בַּבְּהֵמָה** – שאין האשה נחשבת זונה בביאת בהמה, ואינה נאסרת על בעלה.

מבררת הגמרא באותו ענין, **אֲמַר לֵיהּ רָבָא מְפַרְזַקְיָא** [– שם מקום,] **לְרַב אַשֲׁי, מָנָא הָא מִילְתָא דְּאָמוֹר רַבָּנָן** – מהיכן למדו רבנן את הדין **שֶׁאֵין זְנוּת בִּבְהֵמָה**.

מהא **דִּכְתִיב** בדיני הבאת קרבנות לבית המקדש **"לֹא תָבִיא אֶתְנַן זוֹנָה וּמְחִיר כֶּלֶב** בית ה' אלהיך **וְגוֹ'** כי תועבת ה' גם שניהם", **וְתַנְיָא** דייקו מלשון הפסוק שרק "אתנן זונה ומחיר כלב" אסורים, אבל **אֶתְנַן כֶּלֶב** – אדם אמר לזונה קחי טלה והבעלי לכלבי, **וּמְחִיר זוֹנָה** – שהיתה לו שפחה זונה, והחליף אותה בטלה, **מוּתָּרִין, שֶׁנֶּאֱמַר** בסוף הפסוק **"גַּם שְׁנֵיהֶם"**, ומדייקים, **שְׁנַיִם** אסורים, **וְלֹא אַרְבָּעָה.** ואם כן ממה שהתירו אתנן כלב, רואים שביאת כלב אינה נחשבת זנות, כי אם היתה נחשבת זנות היה אסור האתנן שניתן בעבורה.

חוזרת הגמרא לברר את תחילת דבריה, ושואלת, **וְאֶלָּא** לפי דברי שמואל דלעיל, שאשה שנסתרה עם שחוף בעלה מקנא לה, וביארה הגמרא שלא תלמד מ"ושכב איש אותה שכבת זרע" שצריך דוקא מי שהוא מזריע, אם כן מה שאמר הפסוק **"שִׁכְבַת זֶרַע" לָמָּה לִי** – מה בא למעט. מתרצת הגמרא, **מִיבָּעֵי לֵיהּ לְכִדְרַתְנָיָא**, כתוב בפסוק דלעיל "ושכב איש אותה שכבת **שִׁכְבַת זֶרַע", פָּרַט לְדָבָר אַחֵר**, שיש קינוי של הבעל שהתרה בה שלא תסתר עם פלוני, אך לא לביאה ממש בהוצאת זרע, אלא לדבר אחר, והוא לא נחשב קינוי. שואלת הגמרא, **מַאי דָּבָר אַחֵר**, שאמרת עליו שאינו נקרא קינוי. מתרצת הגמרא, **אֲמַר רַב שֵׁשֶׁת, פָּרַט לְשֶׁקִּנְּאָה לָהּ שֶׁלֹּא בִּרְשׁוּת** – שלא קינא לה בעלה שלא תסתר עם פלוני לביאה רגילה, אלא

המשך בעמוד ל

לביאה שלא כדרך איש ואשה, שאין לזה דין קינוי להחשיבה סוטה.
מקשה הגמרא, **אָמַר לֵיהּ רָבָא**, והרי ביאה **שֶׁלֹּא כְּדַרְכָּהּ** אוסרת
אשה כמו ביאה כדרכה, שהרי **"מִשְׁכְּבֵי אִשָּׁה" כְּתִיב** בתורה,
"משכבי" בלשון רבים, לדמות משכב שלא כדרכה למשכב כדרכה,
שבשניהם נאסרת, ואיך אמרת שאינו נקרא קינוי. מתרצת הגמרא
אֶלָּא מהו 'דבר אחר', **אָמַר רָבָא**, מה שכתוב בתורה "ושכב איש
אותה שכבת זרע" בא למעט **פָּרַט לְשֶׁקִּינֵא לָהּ דֶּרֶךְ אֲבָרִים** –
שקינא לה בעלה שלא תסתר עם פלוני לשכב עמו בקירוב אברים,
ולא קינא לה לביאה כלל.
שואלת הגמרא, **אָמַר לֵיהּ אַבַּיֵי**, קירוב דרך אברים **פְּרִיצוּתָא**
בְּעָלְמָא הִיא, וּפְרִיצוּתָא מִי אָסַר רַחֲמָנָא – האם התורה אסרה
אשה על בעלה כשעשתה רק פריצות זו של קירוב באברים, וכיון
שלא אסרה התורה אם כן ודאי שאינו נחשב קינוי. מתרצת הגמרא
אֶלָּא מהו 'דבר אחר', **אָמַר אַבַּיֵי**, מה שכתוב בתורה "ושכב איש
אותה שכבת זרע" בא למעט **פָּרַט לְשֶׁקִּינֵא לָהּ בְּנִשּׁוּקָה** – שקינא
לה בעלה שלא תסתר עם פלוני לביאה שאינו מכניס בה את האבר,
אלא רק נוגע האבר באותו מקום.

שואלת הגמרא, **הָנִיחָא** – מובן מה שהוצרכה התורה למעט שאינו
נקרא קינוי כשהתרה בה על נשיקת אבר, רק **לְמַאן דְּאָמַר הַעֲרָאָה**
הכתובה בכל מקום שנקראת ביאה **זוֹ הַכְנָסַת עֲטָרָה**, וסובר **אֲבָל**
נְשִׁיקָה וְלֹא כְּלוּם הִיא, הַיְינוּ דְּאָתֵי קְרָא לְמַעוּטֵי נְשִׁיקָה – לכן
הוצרך הפסוק כדלעיל למעט נשיקת אבר שלא תאמר שהיא
כהעראה, **אֶלָּא לְמַאן דְּאָמַר (דְּאָמַר) הַעֲרָאָה** הכתובה בכל מקום
שנקראת ביאה **זוֹ** אפילו **נְשִׁיקָה, מַאי אִיכָּא לְמֵימַר** – למה מיעט
הכתוב שאינו נקרא קינוי, והרי היא העראה ונחשבת ביאה גמורה.
מתרצת הגמרא, **לְעוֹלָם** כמו שתירץ רבא לעיל ש'דבר אחר' זהו
לְשֶׁקִּינֵא לָהּ דֶּרֶךְ אֲבָרִים, ומה שהקשה אביי והרי אין צריך לזה
פסוק שודאי אינו נחשב קינוי כי זו פריצות בלבד שאינה אוסרת
אשה על בעלה, נענה ונאמר, **וּמַהוּ דִּתֵּימָא** – הייתי אומר, כיון
שִׁבְקֵפֵּידָא דְּבַעַל תַּלְיָא רַחֲמָנָא – כתוב בתורה "ועבר עליו רוח
קנאה וקינא את אשתו", הרי שתלו זאת בהקפדת הבעל, **וּבַעַל הָא**
קָא קָפֵיד שלא תשכב עם איש זר בקירוב אברים, **קַמַשְׁמַע לָן** כיון
שאינה נאסרת בכך אינו נחשב קינוי.
אָמַר שְׁמוּאֵל, עדיף **שִׁשָּׁא אָדָם**